

Bilgi ve Destek Gereksinimleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bilgi ve Destek Gereksinimleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17644>

Özet

Bilgi ve Destek Gereksinimleri Ölçeği, ilk olarak İngilizce konuşulan popülasyonlarda geliştirilmiş olan ve daha sonra Türkçe'ye uyarlanan (adaptasyon) psikometrik bir araçtır. Ölçek, özellikle birinci derece yakınlarında **meme kanseri** tanısı konmuş olan kadınlar, hastalık, tedavi süreçleri ve psikososyal bağış stratejileri hakkında duydukları bilgi ve destek eksikliklerini veya gereksinimlerini belirlemek amacıyla tasarlanmıştır. Bu araç, klinisyenlere ve sağlık hizmeti sağlayıcılara, risk altındaki bireylere yönelik **hedef odaklı müdahale programları** geliştirmede kritik veriler sunmaktadır.

Ölçeğin Türkçe uyarlaması, 2008 yılında S. Zorukoğlu tarafından Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde yürütülen bir yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Uyarlama çalışması, ölçeğin Türk kültürü ve sağlık sistemi bağlamında geçerliliğini ve güvenilirliğini test etmeyi amaçlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Bilgi gereksinimi, destek gereksinimi, meme kanseri, birinci derece yakınlar, psikososyal destek, uyarlama, onkoloji.

Yazarlar

Adaptasyon Yazarı: Zorukoğlu, S. (2008).

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, birinci derece akrabalarında **meme kanseri** öyküsü bulunan ve dolayısıyla yüksek risk grubunda yer alan kadınlar, hastalıkla ilgili spesifik bilgi ve duygusal/sosyal destek ihtiyaçları sistematik bir şekilde ölçmektir.

Ölçek, sağlık profesyonellerinin bu bireylerin algılanan bilgi boşlukları ve destek mekanizmalarındaki yetersizlikleri tespit etmelerine yardımcı olur. Bu sayede, kanser riski ve genetik yatkınlık konusunda bilgilendirme, erken teşhis yöntemleri ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin planlanması için bilimsel bir temel oluşturulur.

Yapı

Bilgi ve Destek Gereksinimleri Ölçeği, genellikle iki ana psikolojik yapıyı ölçmek üzere tasarlanmıştır: **Bilgi Gereksinimleri** ve **Destek Gereksinimleri**.

Bilgi Gereksinimleri: Bireyin hastalığının doğası, risk faktörleri, genetik geçiş, korunma yolları,

tarama testleri ve tedavi seçenekleri hakkındaki mevcut bilgi düzeyi ile arzu ettiği bilgi düzeyi arasındaki farkı kapsar.

Destek Gereksinimleri: Bireyin duygusal (anksiyete, korku yönetimi), sosyal (aile ve arkadaş desteği) ve pratik (sağlık sistemi navigasyonu) alanlarda ihtiyaç duyduğu yardım ve güvence seviyesini değerlendirir.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe adaptasyon çalışmasında (Zorukoğlu, 2008), geçerlik çalışmaları yapıldığı varsayılmaktadır. Ancak, kaynak metinde spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiştir. Bir psikometrik aracın uyarlanması sürecinde genellikle **içerik geçerliliği** (uzman görüşleri ile), **yapı geçerliliği** (Faktör Analizi ile) ve **ölçüt bağımlı geçerlik** (ilgili diğer ölçeklerle korelasyon) yöntemleri kullanılır.

Detaylı geçerlik analizleri ve elde edilen istatistiksel sonuçlar, Zorukoğlu'nun yüksek lisans tezinde kapsamlı bir şekilde sunulmuştur. Kullanıcıların bu bilgilere erişmek için tezin orijinal metnine başvurular önerilir.

Güvenirlilik

Kaynak verilerde güvenilirliğe ilişkin sayısal bir değer sunulmamıştır. Tipik bir ölçek uyarlama çalışmasında, güvenilirliğin belirlenmesi amacıyla **iç tutarlılık katsayıları** (genellikle Cronbach Alfa) ve/veya **test-tekrar test güvenilirliği** yöntemleri uygulanır.

Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçek maddelerinin tutarlılığı ve kararlılığı gösteren güvenirlik analizlerinin yapıldığı kabul edilmektedir. Ölçeğin güvenirlik katsayıları ve ilgili istatistikler, 2008 tarihli yüksek lisans tezinde yer almaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin orijinal yapılarının Türkçe örneklemede korunup korunmadığını incelemek amacıyla Zorukoğlu (2008) tarafından **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** veya **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** yöntemlerinin kullanıldığı varsayılmaktadır. Bu analizler, ölçeğin Bilgi ve Destek Gereksinimleri gibi temel boyutlarının Türk popülasyonunda da geçerli bir şekilde ayrıştığını göstermeyi amaçlar. Spesifik faktör yükleri veya model uyum indeksleri tezin ana metninde bulunmaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarlama ve öz bildirim ölçeği

Format: Kaynak metinde derecelendirme bilgisi verilmemiştir, ancak genellikle Likert tipi veya evet/hayır formatında maddeler içerir.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal dil (İngilizce olduğu varsayılmaktadır)

Popülasyon Grubu: Klinik ve Sağlık Popülasyon (Yüksek risk grubuna odaklanmıştır)

Yaş Grubu: Yetişkin kadınlar

Popülasyon Detayları: Birinci derece yakınlarında (anne, kız kardeşi, teyze vb.) meme kanseri öyküsü bulunan kadınlar.

Test Metodolojisi: Psikometrik uyarlama çalışması.

Anahtar Kelimeler

Kanser riski, sağlık eğitimi, psikososyal müdahale, tarama, yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, bilgi eksikliği.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Bilinmiyor

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yazma Adresi: Veri, 2008 tarihli Dokuz Eylül Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi ile ilişkilidir.

Şinler, Ücret ve Test Yaşı

Ölçeğin orijinal versiyonunun kullanım izinleri ve ücret bilgisi hakkında kaynak metinde bilgi bulunmamaktadır. Türkçe uyarlama çalışması 2008 yılında tamamlanmıştır. Akademik amaçlı kullanımlar için, tezin yazarı S. Zorukoş'tan ve Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nden resmi izin alınması gerekebilir.

Kaynaklar

Zorukoş, S. (2008). *Birinci derece yakınlarında meme kanseri olan kadınlar için Bilgi ve Destek Gereksinimleri Ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlanması* (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: bilgi-ve-destek-gereksinimleri-olcegithe-information-and-support-needs-questionnaire-toad.pdf

Tez Merkezi Ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

Bilgi ve Destek Gereksinimleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM